

OKULÖNCESİ MÜZİK EĞİTİMİNDE KODÁLY YAKLAŞIMI***Kodály Approach in Preschool Music Education****Merve Nihan ERTEKİN KAYA ******Onur GÜÇLÜ *******ÖZ**

Bu çalışmanın amacı, okulöncesi müzik eğitiminin amaçlarını desteklemek üzere Kodály yaklaşımına dayalı yapılandırılmış bir müzik öğretim programı geliştirmektir. Araştırma, temel yorumlayıcı nitel araştırma desenine göre yürütülmüştür. Veriler, müzik eğitimi ve erken çocukluk gelişimi alanlarında uzmanlaşmış on dört katılımcıyla yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler ve literatür taraması yoluyla toplanmıştır. Toplanan veriler betimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir. Analiz sonucunda, okulöncesi dönemde kazandırılması gereken temel müziksel davranışlar belirlenmiştir. Bu davranışlar şarkı söyleme becerisi, ritmik beceriler, içsel duyuş ve müziksel kavramları tanıma olmak üzere dört ana tema altında sınıflandırılmıştır. Bu temalar doğrultusunda otuz kazanım oluşturulmuştur. Kodály yaklaşımı, çocukların müzikle doğal ve bütüncül bir bağ kurmasını destekleyen, ana dilde şarkılar, bedensel hareket ve solfej temelli çok duyuşlu bir öğretim modeli sunmaktadır. Bu temalar doğrultusunda oluşturulan kazanımları içeren, okulöncesi çocuklara yönelik on iki özgün ders planı hazırlanmıştır. Planlar kazanım odaklı olarak yapılandırılmış ve müzik öğretmenlerine uygulamada yol gösterecek nitelikte tasarlanmıştır. Araştırma sonucunda, çocukların müziksel gelişimlerini çok yönlü biçimde destekleyecek bir bakış açısı ile Kodály yaklaşımına dayalı olarak şarkı söyleme, ritmik beceriler, içsel duyuş, müziksel kavramları tanıma temaları çerçevesinde bir öğretim programı tasarısının oluşturulabileceği belirlenmiştir. Çalışma, Kodály yaklaşımının Türkiye bağlamında uygulanabilir olduğunu göstermekte; erken çocukluk dönemi müzik eğitimi alanına hem kuramsal hem de uygulamalı düzeyde kültürel açıdan anlamlı bir katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kodály Yaklaşımı, Okulöncesi Müzik Eğitimi, Müzik Eğitimi, Okulöncesi Eğitim, Erken Çocukluk, Okulöncesinde Kodály Yaklaşımı.

ABSTRACT

The aim of this study is to develop a structured music curriculum based on the Kodály approach to support the objectives of preschool music education. The research was conducted using a basic interpretative qualitative research design. Data was collected through semi-structured interviews with fourteen participants who are experts in music education and early childhood development, as well as through literature review. The data collected was examined using descriptive analysis. As a result of the analysis, basic musical behaviors that need to be acquired in the preschool period were determined. These behaviors were classified into four main themes: singing skills, rhythmic skills, internal feeling and recognition of musical concepts. Thirty outcomes were created based on these themes. The Kodály approach provides a multi-sensory teaching model that includes songs in mother tongue, body movements, and solfeggio, which helps children establish a natural and holistic connection with music. Twelve original lesson plans were prepared for preschool children, incorporating the outcomes created from these themes. The plans were structured with a focus on learning outcomes and were designed to guide music teachers in practice. The research findings indicated that a curriculum designed around the Kodály approach could be developed to incorporate themes such as singing, rhythmic skills, internal perception, recognition of musical concepts. This comprehensive approach would effectively enhance children's musical development in various aspects. The study demonstrates that the Kodály approach is applicable in the context of Turkey and offers a culturally significant contribution to the field of early childhood music education, both theoretically and practically.

* Bu araştırma ikinci yazarın danışmanlığında Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde 2023 yılında tamamlanan "Okulöncesi Müzik Eğitiminde Kodály Yaklaşımı Temelli Bir Müzik Öğretim Programı Tasarısı" başlıklı tezden üretilmiştir.

Araştırma Makalesi/Research Article Geliş Tarihi/Received Date: 11.04.2025 **Kabul Tarihi/Accepted Date:** 03.07.2025

**** Sorumlu Yazar/Corresponding Author:** Dr. Öğr. Üyesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, mervenihan.ertekin@gop.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1775-5640

***** Prof. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, h_onur_k@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-5744-4057**

Keywords: Kodály Approach, Preschool Music Education, Music Education, Preschool Education, Early Childhood, Kodály Approach in Preschool.

EXTENDED ABSTRACT

Early childhood is a critical period during which individuals build the foundation for physical, cognitive, emotional and social development. Music plays a vital role in this developmental process by providing children with opportunities to express themselves, interact socially and internalize fundamental concepts through sound, rhythm and movement. Research has shown that music contributes positively to language development, attention span, auditory discrimination and motor coordination in preschool-aged children (Hallam, 2010; Fox & Liu, 2012). Consequently, early childhood music education should be approached not merely as entertainment but as a structured and integral part of a child's holistic development. Despite the acknowledged significance of early music education, structured and pedagogically grounded music curricula are often lacking in Turkey's preschool education system. Most music activities are carried out through teachers' individual efforts, rather than through systematic, research-based programs. Addressing this need, this study introduces a music teaching program based on the Kodály Approach, an internationally recognized pedagogical model developed by Hungarian music educator Zoltán Kodály. This approach emphasizes the use of folk songs, solfège, rhythm syllables, and movement to develop a child's musical skills in alignment with their native language and cultural context (Choksy, 1981; Forrai, 1995). The main aim of this study is to design a music education curriculum aligned with the Kodály philosophy and tailored to the developmental needs of preschool-aged children in Turkey. The curriculum focuses on four main components: singing skills, rhythmic development, internal hearing (audiation) and understanding of basic musical concepts. Two core research questions guided the study:

1. What are the essential behaviors that should be gained through preschool music education?
2. What might a sample Kodály-based music lesson plan look like in early childhood education?

This study employed a basic interpretative qualitative research design (Merriam, 2002), aiming to explore how music educators and early childhood specialists conceptualize effective music education at the preschool level. Data was collected through a literature review and semi-structured interviews conducted with a purposefully selected group of 14 experts. These participants included music educators from university faculties, conservatories, and private institutions specializing in early childhood music education. The data collection process involved developing an interview protocol that was reviewed by experts from the fields of music education, linguistics, and educational sciences. Interviews were carried out via video calls and audio messages during the 2021–2022 academic year. Data were analyzed using descriptive analysis, following a four-stage process: developing a thematic framework, identifying meaningful data, supporting findings with direct quotations, and interpreting the data (Yıldırım & Şimşek, 2011). The reliability of the coding was tested using the Miles and Huberman (1994) formula and reached 93.75%, indicating high inter-rater agreement. Validity was ensured by linking data with the literature and consulting with field experts.

The data analysis resulted in the identification of four primary themes: singing skills, rhythmic development, inner hearing, and recognition of musical concepts.

- **Singing Skills:** The most emphasized behaviors were the correct use of the singing voice, proper breath control and clear articulation. Experts highlighted the role of imitation and improvisation in developing

vocal expression. The importance of understanding the lyrics and singing collectively was also underscored as supporting both language and social development.

- **Rhythmic Skills:** Experts and literature alike emphasized the importance of experiencing steady beat through bodily movements, repeating basic rhythm patterns, and engaging in rhythm exercises based on syllabic segmentation. Rhythmic awareness was seen as foundational for later musical literacy and cognitive development.
- **Inner Hearing:** This theme centered on children's ability to mentally hear music in the absence of sound. Techniques such as silent singing, partial phrase omissions, and guided listening were proposed to cultivate this ability. Audiation was linked not only to musical memory but also to creative expression and focused attention.
- **Recognition of Musical Concepts:** This theme included dynamics (soft/loud), tempo (fast/slow), pitch (high/low) and timbre. Activities that helped children distinguish environmental and instrumental sounds, understand musical contrasts, and symbolize sound qualities through body movement or visuals were considered essential.

Additionally, 12 detailed Kodály-based lesson plans were developed as part of the study. Each plan included objectives, materials, activities, estimated duration, and targeted musical behaviors. These lesson plans provide practical applications of the themes and reflect progression from basic to more complex skills.

This research provides an innovative model for preschool music education in Turkey through a curriculum grounded in the Kodály philosophy. The approach's emphasis on native-language songs, child-centered activities, and multisensory learning makes it highly compatible with early childhood developmental needs. The Kodály-based curriculum developed in this study fills a significant gap in the field by offering a structured, culturally relevant, and pedagogically sound program. By integrating findings from the literature and expert opinions, the program addresses both theoretical and practical dimensions of music education. Findings highlight that early exposure to music through such a structured framework can foster not only musical competencies but also broader cognitive, emotional, and social skills. The study supports the idea that music education in early childhood should be systematic, progressive, and culturally rooted. The implementation of this program can serve as a model for educators, curriculum developers, and policymakers aiming to enhance the quality of early childhood education through music.

Eğitim, bireyin doğumundan itibaren yaşamı boyunca süren kapsamlı bir gelişim sürecidir. Bu sürecin en temel ve etkili dönemlerinden biri olan okulöncesi dönem, bireyin fiziksel, bilişsel, sosyal ve duygusal gelişiminin temellerinin atıldığı, aynı zamanda çevresel etkilerin en yoğun şekilde hissedildiği kritik bir evre olarak kabul edilmektedir (Arı ve Tuğrul, 1996). Bu dönemde çocuklar çevrelerini oyun, sanat, dil ve özellikle müzik aracılığıyla keşfederken, öğrenme süreçlerinde yoğun bir etkileşim içinde bulunurlar.

Müzik, çocukların hem kendilerini ifade etmelerine hem de dünyayı anlamlandırmalarına yardımcı olan en doğal araçlardan biridir. Oyunla iç içe geçmiş müziksel deneyimler, çocukların estetik duyarlılıklarını geliştirmenin yanı sıra, ritim duygularını, dinleme becerilerini ve sosyal etkileşimlerini de desteklemektedir. Müziksel etkinlikler çocukların dil gelişimine katkı sağladığı gibi, bilişsel ve motor gelişimlerini de olumlu yönde etkileyebilmektedir (Hallam, 2010; Fox ve Liu, 2012). Bu nedenle okulöncesi eğitim programlarında müzik, sadece eğlenceli bir etkinlik değil, aynı zamanda gelişimi destekleyen temel bir bileşen olarak ele alınmalıdır. Müzik, çocuklara kendilerini ifade edebilecekleri zengin bir ortam sunarken aynı zamanda estetik, sosyal ve bilişsel gelişimlerini destekler. Araştırmalar, okulöncesi dönemde verilen müzik eğitiminin çocuğun çok yönlü gelişimini olumlu yönde etkilediğini göstermektedir (Akgül Barış, 2008; Fox ve Liu, 2012; Hallam, 2010). Bu bağlamda müzik, sadece bir eğitim aracı olarak değil, aynı zamanda eğitimin kendisi olarak da ele alınmalıdır. Uçan'ın (1996) vurguladığı gibi, müzik eğitimi hem '*eğitim için müzik*' hem de '*müzik için eğitim*' perspektifleriyle değerlendirilmelidir.

Ancak Türkiye'de okulöncesi müzik eğitimi genellikle öğretmenin bireysel çabalarına dayalı biçimde yürütülmekte; sistematik, yapılandırılmış ve pedagojik temellere dayalı bir program eksikliği dikkat çekmektedir (MEB, 2013). Müzik eğitiminin çocuğun potansiyelini ortaya çıkarmada etkili olabilmesi, ancak bilimsel temellere dayalı yaklaşımların eğitim süreçlerine entegrasyonu ile mümkün olabilir.

Bu noktada, müzik eğitimi alanında evrensel kabul gören Kodály yaklaşımı, okulöncesi döneme özgü gelişimsel ihtiyaçlara yanıt verebilecek sistemli ve yapılandırılmış bir model sunmaktadır. Macar müzik eğitimcisi Zoltán Kodály tarafından geliştirilen bu yaklaşım, çocukların müziksel gelişimini kendi ana dillerindeki halk ezgileri ve çocuk şarkıları aracılığıyla desteklemeyi esas alır (Choksy, 1981; Forrai, 1995). Yaklaşımın temel amacı, çocuklara yaşam boyu sürecek bir müzik sevgisi ve becerisi kazandırmak, bu süreci ritim oyunları, solfej etkinlikleri, el işaretleri ve görsel-işitsel materyallerle pekiştirmektir (Houlahan ve Tacka, 2008).

Kodály yaklaşımı şarkı temelli bir öğretim anlayışına dayanır ve çoklu duyu organlarını harekete geçiren etkinliklerle desteklenen bir öğrenme ortamı sunar. Ritmik ve tonal eğitim, bedensel hareketlerle bütünleştirilerek, çocukların sadece müziksel değil; aynı zamanda sosyal, bilişsel ve duyuşsal gelişimini de destekler (Ruksenas, 2011). Bu yönüyle yaklaşım, bireysel öğrenme kadar grup içi iş birliğini de teşvik eden bir yapıya sahiptir.

Kodály yaklaşımının okulöncesi dönemde uygulanabilirliği, çocuk merkezli ilkeleri, aşamalı öğrenme modeli ve kültürel temelli repertuarı ile doğrudan ilişkilidir. Özellikle erken yaşlarda müziğe maruz kalan çocukların işitsel bellek, dikkat, ritim duygusu ve yaratıcılık gibi alanlarda daha hızlı gelişim gösterdiği çeşitli araştırmalarla ortaya konmuştur (Hallam, 2010; Fox ve Liu, 2012). Bu bağlamda, müzik eğitiminin planlı, sistemli ve pedagojik temellere dayalı bir yapıda yürütülmesi, okulöncesi eğitimin niteliğini doğrudan etkileyen bir unsur haline gelmektedir.

Ancak Türkiye'de okulöncesi müzik eğitimi, çoğu zaman öğretmen inisiyatifiyle yürütülen, yapılandırılmamış etkinlikler aracılığıyla sürdürülmekte; Kodály yaklaşımına dayalı sistematik bir öğretim programının eksikliği göze çarpmaktadır. Bu durum, hem müzik eğitiminin pedagojik derinliğini sınırlamakta hem de çocukların gelişimsel potansiyellerinin tam olarak desteklenememesine neden olmaktadır. Bu eksiklikten hareketle, Kodály pedagojisine dayalı, çocukların gelişim düzeyine uygun bir programın hazırlanması büyük önem taşımaktadır.

Bu çalışmanın amacı, Kodály yaklaşımı temelinde, okulöncesi çocukların gelişim özelliklerine uygun olarak tasarlanmış bir müzik öğretim programı geliştirmektir. Program; şarkı söyleme, ritmik beceriler, içsel duyuş ve müziksel kavram bilgisine yönelik kazanımlar etrafında yapılandırılmıştır. Böylece çalışma, hem kuramsal hem uygulamalı düzeyde alana özgün katkı sunmayı hedeflemektedir.

Araştırmada şu iki temel soruya yanıt aranmıştır:

1. Okulöncesi müzik eğitiminde kazandırılması gereken davranışlar nelerdir?
2. Kodály yaklaşımı temelli ders planı örnekleri nasıl olmalıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma temel yorumlayıcı nitel araştırma modeline dayalı bir nitel çalışmadır. Nitel araştırmada, nitel veri toplama yöntemleri kullanılarak olayların ve algıların gerçekçi ve bütüncül bir bakış açısıyla ortaya konulmasına ilişkin bir süreç izlenir (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 39). Temel yorumlayıcı nitel araştırma modelinde araştırmacı katılımcıların bir durumu veya bir olguyu nasıl anlamlandırdıklarını keşfetmeyi hedefler. Tümevarımlı ve sonuç tanımlayıcı bu modelde veriler görüşme, gözlem ve belge analizi yolu ile elde edilerek ortak temaları belirlemek amacıyla tümevarımsal olarak analiz edilir (Merriam, 2002: 6). Bir öğretim programı geliştirmeyi hedefleyen bu çalışmanın ilk basamağı kazanımların belirlenmesi için ihtiyaç analizi yapılmasıdır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, müzik eğitimi ve öğretim yaklaşımları konusunda uzman on dört eğitimci oluşturmaktadır. Bu uzmanların sekizi üniversitelerin Eğitim Fakültelerine bağlı Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında; biri Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümünde, biri Devlet Konservatuarı bünyesinde, dördü ise okulöncesi ve erken çocukluk müzik eğitimi veren özel kurumlardaki uygulayıcılardan oluşmaktadır. Uzman seçimi amaçlı örnekleme yoluyla gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Veriler literatür taraması ve yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Literatür taraması, mevcut kuramsal ve uygulamalı bilgileri belirlemek, araştırmanın temellerini oluşturmak ve eğilimleri tespit etmek amacıyla yürütülmüştür. Bu süreçte ulusal ve uluslararası kaynaklar incelenmiş; Kodály yaklaşımının uygulama biçimleri ve okulöncesi dönemdeki müzik eğitimi üzerine yapılan çalışmalar analiz edilmiştir.

Yarı yapılandırılmış görüşme formu ise uzman görüşlerine başvurularak hazırlanmıştır. Formun nihai hâline ulaşmasında müzik eğitimi, eğitim bilimleri ve dilbilimi alanlarından dört farklı uzmanın katkısı alınmıştır. Görüşme formu, katılımcılara e-posta ve telefon aracılığıyla iletilmiş, görüntülü konuşma ve sesli mesaj yolu ile görüşme süreçleri 2021-2022 eğitim-öğretim yılında gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veri toplama süreci planlama, uygulama, analiz ve raporlama aşamalarını içeren dört kademeli bir yapıda gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerden elde edilen veriler ile literatür bulguları eş zamanlı analiz edilmiş ve ihtiyaç analizi kapsamında değerlendirilmiştir. Bu süreçte temel olarak araştırmanın ilk iki basamağı (ihtiyaçların belirlenmesi ve programa ilişkin tasarım) ele alınmıştır.

Literatür taraması yapılırken Ashley (2017: 52) tarafından tasarlanan zihin haritasından faydalanılmıştır. Bu araştırmada literatür taraması sırasında kullanılan zihin haritası ise aşağıdaki gibidir:

Şekil 1. Araştırmada literatür taraması sırasında kullanılan zihin haritası

Verilerin çözümlemesinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analizde veriler; araştırma soruları, kavramsal çerçeve ve görüşme formundaki temalara göre sınıflandırılmış, içerik açısından anlamlı biçimde düzenlenmiş ve ilgili yerlerde doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Analiz süreci Yıldırım ve Şimşek (2011) tarafından önerilen tema belirleme, verilerin tanımlanması, tanımlanan verilerin doğrudan alıntılarla desteklenmesi ve yorumlanması aşamaları doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın geçerliği; belirlenen temaların literatürle ilişkilendirilmesi, verilerin doğrudan alıntılarla sunulması ve temaların uzman görüşüyle doğrulanmasıyla sağlanmıştır. Güvenirlik düzeyi ise uzman ve araştırmacı tarafından yapılan kategori eşleştirmeleri sonucunda, Miles ve Huberman (1994) tarafından önerilen formüle göre %93,75 olarak hesaplanmıştır. Bu oran, Saban'ın (2008) nitel çalışmalarda arzu edilen güvenilirlik düzeyinin (%90 ve üzeri) sağlandığını göstermektedir.

BULGULAR

Okulöncesi Dönemde Şarkı Söyleme Becerisi

Okulöncesi müzik eğitimi ile ilgili uzman görüşleri ve literatür incelendiğinde okulöncesi dönemde şarkı söyleme becerisine ilişkin davranışların kazandırılması gerektiği görülmüştür. Okulöncesi müzik eğitiminde şarkı söyleme becerisi ile ilgili kazandırılması gereken davranışlara ilişkin tema ve kategoriler Şekil 2’de gösterilmiştir.

Şekil 2. Okulöncesi Müzik Eğitiminde Şarkı Söyleme Becerisi ile İlgili Tema ve Kategoriler

Şekil 2, okulöncesi müzik eğitiminde şarkı söyleme becerisine yönelik kazandırılması gereken davranışları tema ve kategori düzeyinde sınıflandırmakta ve bu becerinin çok yönlü doğasını ortaya koymaktadır. İncelenen literatür ve uzman görüşleri, kazandırılması gereken en önemli davranışın şarkı söyleme sesinin kullanımı olduğunu açıkça göstermektedir. Bununla birlikte, şarkı söylerken sesin ve bedenin doğru kullanılmasının, sözlerin doğru telaffuz edilmesinin ve sözcüklerin anlamının bilinmesinin de okulöncesi müzik eğitiminde şarkı söyleme becerisine ilişkin kazandırılması gereken önemli davranışlar olduğu vurgulanmaktadır.

Uzmanların ağırlıklı olarak önem verdiği davranışlar arasında; şarkı sözlerinin doğru telaffuz edilmesi, nefesin ve bedenin doğru kullanılması ve şarkı söyleme sesinin estetik biçimde kullanılması yer almaktadır. Bu davranışlar öğrencilerin hem motor hem de dil gelişimlerine katkı sağlayarak okulöncesi eğitimin gelişimsel program anlayışını doğrudan desteklemektedir. Şarkıda geçen sözcüklerin anlamını bilme davranışı dil gelişimini desteklerken, doğaçlama şarkı söyleme çocukların kendilerini müziksel olarak ifade etme becerilerini geliştirmektedir. Şarkı söyleme sesini kullanmayı öğrenmek, çocuklarda müziksel etkinliklere katılma isteği uyandırmakta ve bu etkinliklerden haz alma düzeyini artırmaktadır. Toplu şarkı söyleme etkinliklerine katılım ise, çocukların sosyal etkileşim becerilerini olumlu yönde geliştirmektedir.

Literatürde bu görüşleri destekleyen pek çok kaynak bulunmaktadır. Nye (1977), “*çocuğun ilk aşamada çıkardığı sesler bir başlangıç noktasıdır*” diyerek ses üretiminin doğal bir öğrenme süreci olduğuna vurgu yapar. Çocuk, bu sesleri tekrar ederek ses üzerindeki denetimini artırır ve bu süreç kişisel tatminle desteklenir. Andress (1980) ise, çocukların ses eğitimi ihtiyaçlarına yönelik planlamaların onların “*kendi ürettiği şarkıları kullanan*” yaklaşımlarla desteklenmesi gerektiğini savunmaktadır. Greata (2006), “*taklit, küçük çocukların insan sesinin sesini keşfetmelerinin bir yoludur*” diyerek çevresel seslerin taklit edilmesinin erken yaş müziksel gelişiminde ne kadar etkili olduğunu ortaya koyar. Daniel (1981) ise okulöncesi dönemde temel hedefin çocukları “*yumuşak ve temiz bir şekilde şarkı söylemeleri*” için eğitmek olduğunu belirtmektedir.

Yerli literatürde de benzer vurgular yer almaktadır. Sun ve Seyrek (1998), çocukların toplu şarkı söyleme sürecinde seslerini kontrol etmeyi öğrendiklerini ve bu sayede “*toplumla uyum içinde olmayı*” kavradıklarını ifade etmektedir. Ayrıca, “*güzel konuşma ve güzel şarkı söyleme birbirini tamamlar*” ifadesi, dil eğitimi ile müzik eğitimi arasındaki entegrasyona dikkat çekmektedir. Yıldız (2020) ise sesin doğal, zorlanmadan ve rahat kullanılmasının önemine değinerek, “*söyleyene ve dinleyene rahatlık verecek nitelikte doğal ses kullanımı*”nı ön plana çıkarmaktadır. Aynı zamanda nefes eğitimi, dil ve konuşma eğitimi ile birlikte duruş eğitiminin de verilmesi gerektiğini belirtir.

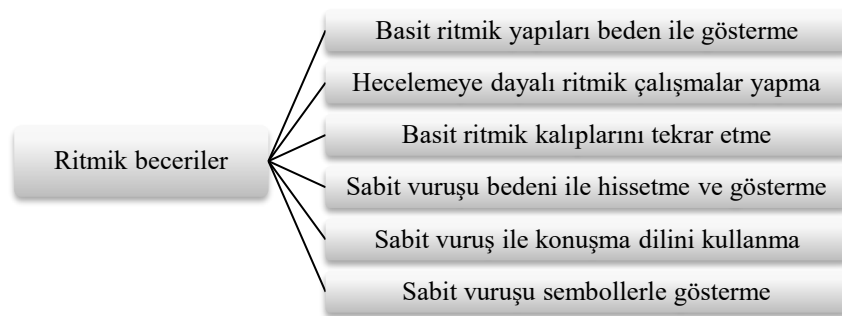
Uzman görüşleri de literatürle paralellik göstermektedir. U11’e göre, “*okulöncesi dönemdeki müzik eğitiminde şarkı söyleme becerisine yönelik en önemli unsur yansımalar yani bilinçli taklitlerdir.*” Bu görüş, taklitin yalnızca sesle sınırlı kalmadığını, bedenin doğru kullanımıyla da desteklenmesi gerektiğini göstermektedir. Ayrıca U11, “*öğretmenin müziksel tüm davranışlarının çocuklar tarafından sorgulanmadan tekrar edildiğini*” belirterek, model olmanın gücüne işaret eder. Bu süreçte kazanılan davranışların “*kas hafızasına dönüştüğü*” ifadesi, öğrenmenin sürdürülebilirliğine vurgu yapmaktadır.

Doğaçlama şarkı söyleme becerisi de uzmanlarca sıkça dile getirilen bir diğer önemli başlıktır. U4’e göre, çocuk “*toplulu şarkı söyleyebilmeli, öğretmenine eşlik edebilmeli, kendine özgü melodiler ve seslerle yaratıcı şarkılar üretebilmelidir.*” Bu ifade, çocuğun hem uyum becerisi hem de özgünlük yönünü geliştiren bütünsel bir bakışı yansıtmaktadır. U5 ise şarkı söylemenin müziğin tüm elementlerini içinde barındırdığını belirterek, “*ritim, tını, form ve dinamiklerle ilgili becerilerin hepsini kazandırmak için bir araç*” olduğunu ifade etmiştir.

Tüm bu veriler bir arada değerlendirildiğinde, şarkı söyleme becerisinin yalnızca müziksel bir etkinlik değil; çocuğun fiziksel, bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimini çok yönlü destekleyen bir süreç olduğu görülmektedir. Taklit, doğaçlama, nefes kullanımı, sözlerin doğru telaffuzu, dinleme ve ses denetimi gibi alt beceriler bir bütün olarak ele alınmalı; eğitim ortamlarında bu becerileri geliştirecek zenginleştirilmiş içeriklere yer verilmelidir. Şarkı söyleme becerisi; pedagojik, estetik ve gelişimsel yönleriyle okulöncesi dönemde müzik eğitiminin temel taşıdır.

Okulöncesi Müzik Eğitiminde Ritmik Beceriler

Okulöncesi müzik eğitimi ile ilgili uzman görüşleri ve literatür incelendiğinde okulöncesi dönemde ritmik becerilere ilişkin davranışların kazandırılması gerektiği görülmüştür. Okulöncesi müzik eğitiminde ritmik beceriler ile ilgili kazandırılması gereken davranışlara ilişkin tema ve kategoriler Şekil 3’te gösterilmiştir.

Şekil 3. Okulöncesi Müzik Eğitiminde Ritmik Beceriler ile İlgili Tema ve Kategoriler

Şekil 3, okulöncesi müzik eğitiminde ritmik becerilere ilişkin kazandırılması gereken davranışları tema ve kategoriler bağlamında sunmaktadır. Bu beceriler, çocukların müziksel gelişimlerinin yanı sıra bilişsel, motor ve

dil gelişimleriyle doğrudan ilişkili çok boyutlu kazanımlar içermektedir. İncelenen literatür ve uzman görüşleri, özellikle sabit vuruşun bedensel hareketlerle hissedilmesi ve gösterilmesi, ritmik yapıları tekrar edebilme ve heceleme temelli ritim çalışmaları gibi davranışların önemine dikkat çekmektedir.

Literatürde sabit vuruş ve ritim kavramlarının erken yaşta içselleştirilmesinin çocukların müzikal gelişimi açısından temel oluşturduğu görülmektedir. Batcheller (1975), “*erken çocuklukta geliştirilmesi gereken önemli bir duygu, müziğin içindeki yaşamla ilgili olan sabit vuruştur*” diyerek bu becerinin müzikle kurulan ilişkinin temelini oluşturduğunu belirtmiştir. Daniel (1981), çocuğun “*sabit vuruşu şarkılarda hisseder ve bedensel hareketlerle gösterir*” ifadesiyle hem duysal hem de bedensel bütünlüğün önemine dikkat çekmiştir. Choksy ve arkadaşları (1986) ise ritim öğretiminin “*çocukların bu kavramları bedenlerinde göstermeleriyle hissettirilerek*” yapılması gerektiğini vurgulamıştır.

Uzman görüşlerinde de sabit vuruşun önemi tekrar vurgulanmaktadır. U7, “*ritmik becerilerin geliştirilmesi için en önemli araç sabit/düzenli vuruşun öğretilmesi ve içselleştirilmesidir*” diyerek bu becerinin temel oluşturucu işlevine değinmiştir. U8, sabit vuruşun müzikteki yerini “*birim vuruşu yapan çocuklar her şeyi yapabiliyor*” şeklinde çarpıcı bir şekilde ifade etmiştir. Bu da, çocukların müziğin zamanla ilişkili yapısını anlayabilmelerinde sabit vuruşun taşıyıcı rolünü öne çıkarmaktadır.

Ritmik yapıların tekrar edilebilmesi, çocukların ritim duygusunu geliştirmede en etkili yollardan biridir. U4’ün ifadesiyle, “*çocuklar ritmik becerileri bedensel olarak somutlaştırarak –el çırpma, ayak vurma- beden müziği yardımı ile tekrar edebilmeli*”dir. Benzer şekilde Andress (1998), çocukların “*müziğin altında yatan birim vuruşu alkışlama, yürüme gibi bedensel hareketlerle gösterebildiklerini*” ve ritmik beden sesleriyle müziğe eşlik edebildiklerini belirtmiştir.

Heceleme yoluyla yapılan ritim çalışmaları hem ritim hem de dil gelişimini aynı anda desteklemektedir. Sun ve Seyrek (1998), “*tartım eğitiminde konuşma dilinin sözcüklerinden yararlanılabilir*” diyerek bu entegratif yaklaşıma dikkat çekerken, Yıldız (2020) da “*çocukların sözlerin doğal akış içindeki ritmi algulamaları*” için konuşma temelli çalışmaları önermiştir. U2 de bu görüşü destekler nitelikte, “*heceleme yoluyla öğretilen ritim çalışmalarıyla hem sözcük kapasitesi hem de ritim becerisi geliştirilmeli*” şeklinde ifade etmiştir.

Ritmik kalıpların tekrar edilmesi yalnızca motor gelişimi değil aynı zamanda bilişsel süreçleri de desteklemektedir. Houlahan ve Tacka (2015), sabit vuruşun “*tüm diğer ritmik kavramların çocuğun sabit vuruşu sürdürebilmesine bağlı olduğunu*” belirtmiştir. Bu nedenle sabit vuruşun kazandırılması ritmik öğrenme sürecinin merkezinde yer almaktadır.

U11, bu becerilerin bir bütün olarak ele alınması gerektiğini ifade etmiş ve “*bedende ritmik yapıları gösterme, heceleme yolu ile ritmik yapıları gösterme, sabit vuruşu hissedebilme ve gösterebilme becerilerinin tümü devinim ve mekân ilişkisi içinde kurgulanarak kazandırılmalıdır*” demiştir.

Sonuç olarak, ritmik beceriler okulöncesi müzik eğitiminin yalnızca bir parçası değil; çocukların gelişimini çok yönlü destekleyen temel bir yapı taşıdır. Bu beceriler aracılığıyla çocuklar hem müziksel kavramları öğrenmekte hem de motor, dil ve bilişsel alanlarda gelişim göstermektedir.

Okulöncesi Müzik Eğitiminde İçsel Duyuş Becerileri

Okulöncesi müzik eğitimi ile ilgili uzman görüşleri ve literatür incelendiğinde okulöncesi dönemde içsel duyuş becerisine ilişkin davranışların kazandırılması gerektiği görülmüştür. Okulöncesi müzik eğitiminde içsel duyuş becerisi ile ilgili kazandırılması gereken davranışlara ilişkin tema ve kategoriler Şekil 4'te gösterilmiştir.

Şekil 4. Okulöncesi Müzik Eğitiminde İçsel Duyuş Becerisi ile İlgili Tema ve Kategoriler

Şekil 4, okulöncesi müzik eğitiminde içsel duyuş becerisine yönelik kazandırılması gereken davranışlara ilişkin literatür ve uzman görüşlerini tematik bir yapıda sunmaktadır. İçsel duyuş; çocuğun işitsel bir uyaran olmaksızın müziği zihninde duyumsayabilmesi, ezgiyi içselleştirerek sürdürebilmesi ve müziksel hafızasını aktif kullanabilmesi olarak tanımlanabilir.

Literatürde içsel duyuşun erken yaşta müzik eğitimi içinde önemli bir yere sahip olduğu vurgulanmaktadır. Forrai (1995), çocuğun “*ezgisi mırıldanılan ya da bir çalgı ile çalınan şarkıyı tanıması gerektiğini*” ifade ederek, bu becerinin tanıma ve hafıza ilişkisini ortaya koymaktadır. Atterbury (1984) ise içsel duyuşun bir yönü olan müziksel belleğin geliştirilmesinin, müziksel etkinliklere tutarlı biçimde entegre edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Daniel (1981) çocuğun “*şarkıyı içinden söyleyerek devam etmesi ve verilen komutla sesli olarak sürdürmesi*” gerektiğini belirterek, bu becerinin nasıl yapılandırılabilceğine dair pedagojik bir örnek sunmaktadır.

Uzman görüşleri de literatürle örtüşen şekilde, içsel duyuşun çocukta zihinsel müziksel temsillerin oluşumu ile ilgili olduğunu vurgulamaktadır. U11’in ifadesiyle “*içsel duyuşun en önemli ön koşulu dinlemedir.*” Dinleme sürecinin ardından çocuk, dış dünyadan aldığı sesleri zihninde organize edebilir ve bu sesleri yeniden üretmeden zihninde sürdürebilir.

U7’nin açıklamaları içsel duyuşun kazanılması hususunda deöğretmenin yönlendirici rolünü açıkça ortaya koymaktadır:

Öğretmen daha önceden öğrenilen bir şarkının birkaç ölçüsünü mırıldanarak ya da bir çalgı yardımıyla çalar ve çocuktan şarkıyı bulmasını ister. Bir diğer teknik de hep birlikte şarkı söylenirken öğretmenin vereceği bir komut ile şarkının bazı yerleri içten söylenir; verilen diğer komut ile şarkı tekrar sesli olarak söylenir.

Bu tür pedagojik stratejiler, hem odaklanmış dinlemeyi hem de aktif müziksel hafızayı desteklemektedir. İçsel duyuş yalnızca zihinsel bir süreç değil, aynı zamanda bedensel deneyimle de desteklenmelidir. U8’in belirttiği gibi, “*içsel duyuş şarkı söylemeden hareketlerini yapma gibi etkinliklerle mutlaka kazandırılmalı*”dır. Bu durum, müziksel düşünceyle bedensel farkındalığın bütünleştirilmesini önermektedir. U5 ise içsel duyuşun Gordon, Suzuki ve Kodály gibi müzik öğretim yaklaşımlarında merkezi bir yere sahip olduğunu ifade etmektedir. Bu görüş, içsel duyuşun evrensel müzik eğitimi yaklaşımlarında da temel bir kazanım olarak kabul edildiğini göstermektedir.

Sonuç olarak içsel duyuş, okulöncesi dönemde kazandırılması gereken temel müziksel bilişsel becerilerden biridir. Çocuğun müziksel belleğini kullanarak zihninde müzik üretmesi, hem yaratıcı ifade becerilerini geliştirir hem de müziksel okuryazarlığın erken temellerini atar.

Okulöncesi Müzik Eğitiminde Müziksel Kavramları Tanıma Becerisi

Okulöncesi müzik eğitimi ile ilgili uzman görüşleri ve literatür incelendiğinde okulöncesi dönemde müziksel kavramları tanıma becerisine ilişkin davranışların kazandırılması gerektiği görülmüştür. Okulöncesi müzik eğitiminde müziksel kavramları tanıma becerisi ile ilgili kazandırılması gereken davranışlara ilişkin tema ve kategoriler Şekil 5’te gösterilmiştir.

Şekil 5. Okulöncesi Müzik Eğitiminde Müziksel Kavramlar ile İlgili Tema ve Kategoriler

Şekil 5, okulöncesi dönemde kazandırılması gereken müziksel kavramlara yönelik davranışları gösteren tematik bir yapıyı sunmaktadır. Tını ve dinamikler olmak üzere iki ana tema altında toplanan bu davranışlar, çocukların çevresel sesleri tanıma, müziksel özellikleri ayırt etme ve kavramları sembollerle ifade edebilme gibi çok boyutlu becerilerini desteklemektedir.

Literatürde özellikle tını alt temasına ilişkin olarak çevreden gelen sesleri ayırt etmenin, çocuklarda etkin dinleme becerisi oluşturduğu ve bu becerinin bilişsel, sosyal ve dilsel gelişim açısından önemli katkılar sunduğu ifade edilmektedir. Daniel (1981), okulöncesi müzik eğitiminde çocukların “*günlük hayatta etrafımızda duyduğumuz sıradan sesleri ayırt etmesini sağlayarak işe başlanması gerektiğini*” vurgular. Ayrıca “*gürültü ve müziksel ses arasındaki farkın ayırt edilmesi*” gerektiğini ifade ederek temel işitme eğitiminin yönünü çizer. Forrai (1995) ise “*çocukların önce cam, ahşap, metal gibi materyalleri ayırt etmeyi öğrenmesi, ardından ise “vurmalı çalgılar ve melodi enstrümanlarının tınlarını tanımlayarak daha ince ayrımlar yapmaları*” gerektiğini belirtmiştir.

Saraç (2018) da benzer biçimde, çocukların seslerle tanıştırılmasının onların bilişsel, dil ve motor gelişimleriyle bağlantılı olduğunu vurgulayarak, “*öğretmenin sesleri küçük oyunlarla tanıtmaları*” gerektiğini önermiştir. Yıldız (2020), “*sesleri tanıma-ayırt edebilme, sesin kaynağını ve yönünü fark edebilme*” çalışmalarının okulöncesi dönemde hem yaygın hem de çocuklar tarafından ilgiyle karşılandığını ifade etmektedir. Bu tür kazanımlar ilkökula hazırlık sürecinde kritik rol oynamaktadır.

Uzman görüşleri de bu bulguları destekler niteliktedir. U7, “*konuşma sesi, şarkı söyleme sesi ve gürültülü sesin farkı ve geldikleri ses kaynağı, materyali tanımlamalı.*” diyerek çocukların ses kaynaklarıyla tanışmalarının önemini belirtmiştir. U11 ise bu becerilerin “*eğitsel oyunlar aracılığıyla kazandırılması gerektiğini*” ve zıt kavramların “*bedenleriyle ya da oyunlar ile göstererek somutlaştırmaları gerektiğini*” vurgulamıştır.

Dinamikler temasında çocukların hızlı-yavaş, ince-kalın ve hafif-kuvvetli gibi müziksel kavramları tanıyıp, bedenleriyle ya da semboller aracılığıyla ifade edebilmeleri öne çıkan beceriler arasındadır. Nye (1977), çocukların

“hızlı-yavaş tempo, hafif-kuvvetli ses kavramlarını deneyimlediklerini ve ince-kalın sesleri ayırt edebildiklerini” belirtmiştir. Daniel (1981) ise bu kavramların “şarkılar ve müzikli oyunlarla, yaratıcı sunumlarla öğretilmesi” gerektiğini ifade eder. Forrai (1995) de “çocukların bu ayrımları fiziksel hareketlerle ifade edebilmeleri” gerektiğini vurgular. U9, “dinamikleri bedeni ile uygular, şarkı söylerken dinamiklere dikkat eder” diyerek hem bilişsel hem bedensel öğrenmenin bütünleştiğini ifade etmiştir. U8 ise bu kavramların öğretiminde “zıtlıkların öncelikli olarak ele alınmasını” önermektedir.

Sonuç olarak müziksel kavramlara ilişkin bu temalar çocukların sadece müziksel becerilerini değil; aynı zamanda dikkat, algı, motor koordinasyon ve sembolik düşünme becerilerini de desteklemektedir.

Okulöncesi Müzik Eğitiminin Kazanımları

Uzman görüşleri ve literatür analizi ile elde edilen veriler doğrultusunda okulöncesi müzik eğitiminde kazandırılması gereken davranışların şarkı söyleme becerisi, ritmik beceriler, içsel duyuş becerisi, müziksel kavramların tanınması olarak sınıflandırılabilceği görülmektedir. Elde edilen veriler doğrultusunda okulöncesi müzik eğitiminin kazanımları aşağıda verilen Tablo 1.’de sunulmuştur.

Tablo 1. Okulöncesi Müzik Eğitiminin Kazanımları	
Tema	Davranışlar
Şarkı Söyleme Becerisi	• Şarkı söyleme sesini kullanır. • Çevreden gelen sesleri taklit eder. • Toplu şarkı söyler. • Şarkı söylerken nefesini ve bedenini doğru kullanır. • Şarkı sözlerini doğru telaffuz eder. • Şarkıda geçen sözcüklerin anlamını bilir. • Doğaçlama şarkı söyler.
Ritmik Beceriler	• Basit ritmik yapıları bedeni ile gösterir. • Sözcükleri hecelemeye dayalı ritmik çalışmalar yapar. • Basit ritim kalıplarını tekrar eder. • Sabit vuruşu hissederek bedeniyle gösterir. • Sabit vuruş ile konuşma dilini kullanır. • Sabit vuruşu sembollerle gösterir.
İçsel Duyuş Becerisi	• Etkin bir dinleme gerçekleştirir. • Bildiği bir şarkıyı verilen ipuçlarından yola çıkarak tanır. • Müziği zihninde duyar. • Zihninde duyduğu müziği bedeniyle canlandırarak gösterir.
Müziksel Kavramları Tanıma	• Çevreden gelen sesleri tanır. • Çevreden gelen sesleri ayırt eder. • Farklı çalgıların seslerini ayırt eder. • Müziksel ses ve gürültü arasındaki farkı ayırt eder. • Hafif-kuvvetli kavramını tanır. • Hafif-kuvvetli kavramını seslendirir. • Hafif-kuvvetli kavramını bedeni ya da semboller aracılığı ile gösterir. • Hızlı-yavaş kavramını tanır. • Hızlı-yavaş kavramını seslendirir. • Hızlı-yavaş kavramını bedeni ya da semboller aracılığı ile gösterir. • İnce-kalın kavramını tanır. • İnce-kalın kavramını seslendirir. • İnce-kalın kavramını bedeni ya da semboller aracılığı ile gösterir.

Okulöncesi Döneme Yönelik Kodály Temelli Müzik Dersi Planları

Okulöncesi dönem müziksel kazanımların kazandırılması için tasarlanan ders planı örnekleri hazırlanmıştır. Ders planları kullanılacak şarkı ve materyalleri, dersin amacını, süresini, giriş, gelişme ve sonuç bölümlerindeki etkinlikleri ve kazanımları içermektedir. Hazırlanan 12 ders planı aşağıda verilen Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Kodály Temelli Müzik Dersi Planları

	Ders 1	Ders 2	Ders 3	Ders 4	Ders 5	Ders 6
Şarkı / Etkinlik	Tanışma Şarkısı, Top Oyunu	Şimdi Şurda Bir Kuş Var	Pazara Gidelim	Üç Komşu	Davulcu	Bulut Olsam
Amaç	İsim öğrenme, ritim duygusu kazandırma	Hayvan seslerini tanıma, taklit, ritme eşlik	Form farkındalığı, dinleme ve şarkıya sırayla katılım	Ses yüksekliği farkı, nota adı tanıma	Ritim takibi ve vücutla eşlik	İşsel duyum, ritmik sus farkındalığı
Materyaller	Top, el kuklası, tanışma ezgisi	Hayvan kartları, kuş şarkısı	Pazar görseli, yapıştırıcılar	Nota kartları, yumurta görseli	Ritim kartları, davul	Kalp ve bulut kartları
Süre	30 dk	30 dk	30 dk	30 dk	30 dk	30 dk
Giriş	Şarkı kulaktan öğretilir, isimler söylenir.	Hayvan parçası gösterme, tahmin oyunu	Pazar yeri inceleme, nesne yerleştirme	Nota seviyesi tanıtımı	Davul sesiyle yürüyüş	Masal anlatımı ve bulut çizimi
Gelişme	Top ile isim söyleme, kukla ile destek	Taklitler ve şarkı ile ses farkındalığı	A-B bölüm katılımlı tekrar	El çırpma ve ses-perde eşleştirme	Bedenle eşli vuruşlar	Suslar, içten söyleme, el çırpma
Sonuç	Top tüm sınıfı dolaşır.	Hayvan tercihi ve kapanış	Ne alındığı paylaşımları	Kapalı ağızla tahmin	Ritim performansı	Sessiz söyleme yarışması
Kazanımlar	Şarkı söyleme sesini kullanır; Sabit vuruşu hisseder; Toplu şarkı söyler	Sesleri taklit eder; Gürültü/müziksel sesi ayırt eder; Telaffuz becerisi	Toplu söyleme; Dinleme becerisi; Sabit vuruşla konuşma	İnce-kalın sesleri ayırt eder; Müziği zihninde duyar; Nota farkını tanıır	Sabit vuruş; Ritim tekrarları; Ritmik heceleme	Müziği zihninde duyar; Susları tanıır; Etkin dinleme
	Ders 7	Ders 8	Ders 9	Ders 10	Ders 11	Ders 12
Şarkı / Etkinlik	Kırmızı Balık	Ellerim Başımda	Rüzgar	Topuk Burun	Saatli Türkü	İnce-Kalın Ses Oyunu (Deve-Cüce temalı)
Amaç	Birim vuruş farkındalığı, ritimle eşleme	İşsel ses, hareketle eşlik, sessizlik	Ölçü ve tempo farklarını ayırt etme	Dinamik farkları fark etme, işsel ritim	Dinamik ve tempo farklarını ayırt etme	İnce ve kalın sesleri ayırt edebilme,
Materyaller	Oyuncak balık, ritim çubuğu	Kukla, tavşan, oyuncacı	Tül kumaş, rüzgar kartları	Ritim kartları, tavşan oyuncacı	Saatli Türkü, gece-gündüz kartları	Orff çalgıları. İnce ve kalın ses çıkaran hayvan görselleri.
Süre	30 dk	30 dk	30 dk	30 dk	30 dk	30 dk.
Giriş	Gölde balık oyunu oynanır.	Kukla ile hareket takibi yapılır.	Rüzgar yürüyüşü, vu sesi yapılır.	Topuk ve burun gösterimi yapılır.	Zıtlıklarla tanıtım (gece/gündüz) yapılır.	Öğrencilere deve ve cüce tanıtılır. Öğretmen seslerle “deve” (ince) ve “cüce” (kalın) örnekleri verir.
Gelişme	Vuruşla balık gönderme yapılır, ritim kartları kullanılır.	Sessiz söyleme ve hareket etkinlikleri yapılır.	Grup hâlinde ölçü paylaşımı yapılır	Şarkı işsel duyuş ile söylenir, hareketli tekrar yapılır	Şarkı farklı dinamiklerle söylenir, çalgılarla eşlik edilir.	Öğretmen bir ses çalar veya çıkarır, Öğrenciler sesi tanıır. İnce ses duyunca ayağa kalkar, kalın ses duyunca çömelir.
Sonuç	İşsel söyleme	Tavşanı uyandırmadan bitirme	Grup yer değişimi ve kapanış	Hafif-kuvvetli farkla bitiriş	Herkes kendi saatini seçer	Öğrenciler sırayla öğretmenin yerini alarak sesleri verir.
Kazanımlar	Vuruşu sembolle gösterir. Şarkıyı ipucu ile tanıır. Ritim eşliği yapar.	Zihinden duyur. Nefes kontrolü yapar. Bedenle ifade eder.	Hızlı-yavaş kavramını tanıır. Nefes kontrolü yapar.	Hafif-kuvvetli kavramını seslendirir. Sabit vuruş ile konuşur.	Hafif-kuvvetli kavramını tanıır. Toplu şarkı söyler.	İnce-kalın kavramını tanıır. İnce-kalın sesleri bedenleriyle gösterir. Farklı çalgıların seslerini ayırt eder.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırma, okulöncesi müzik eğitiminde Kodály yaklaşımına dayalı bir öğretim programı tasarlanması amacıyla gerçekleştirilmiştir. Kodály yaklaşımı, çocuğun gelişim evrelerine duyarlı yapısıyla, müzik eğitimi sistemli ve erişilebilir kılmayı amaçlayan özgün bir yaklaşım olarak tanımlanmaktadır. Bu yaklaşıma dayalı

geliştirilen öğretim programının içeriği, hem ulusal hem de uluslararası literatür incelenerek ve uzman görüşleri doğrultusunda yapılandırılmıştır.

Literatür taraması, Türkiye’de okulöncesi müzik eğitimi alanında çoğunlukla çeşitli yöntem ve tekniklerin çocuk gelişimi üzerindeki etkilerine odaklanan çalışmaların yapıldığını göstermektedir. Buna karşın, yurt dışında Kodály yaklaşımı temelinde hazırlanmış öğretim programı geliştirme çalışmaları oldukça yaygındır. Greenberg (1974), Petrusky (1996), Rho (2004), Diaz (2019) tarafından yapılan araştırmalarda farklı yaş grupları ve düzeyler için müfredat tasarımları gerçekleştirmiştir.

Kodály yaklaşımına ilişkin yapılan uluslararası çalışmalar, bu yöntemin okulöncesi, ilkököl, ortaokul ve lise düzeylerinde yaygın olarak benimsendiğini ortaya koymaktadır (Ban, 1977; Storck, 2003; Carlson, 2003; Richards, 1966; Zemke, 1968, 1973; Gerling, 2003; Demlan, 1989; Koll, 2004; Peng, 2006; Kuplic, 2013; Sullivan, 2014). Farklı ülkelerde yapılan araştırmalarda yaklaşımın müzik öğretim programlarına sistemli şekilde entegre edildiği görülmektedir. Türkiye’de ise Kodály yaklaşımına ilişkin akademik farkındalık son yıllarda artmakla birlikte, uygulamaya dönük örneklerin sınırlı olduğu söylenebilir. Bu çalışmada önerilen öğretim programı tasarımı, bu eksikliğe katkı sunacak nitelikte önemli bir girişimdir.

Araştırma kapsamında gerçekleştirilen ihtiyaç analizi sonucunda, okulöncesi müzik eğitiminde kazandırılması gereken davranışların belirli temalar etrafında sınıflandırılabilceği görülmüştür. Bu çerçevede, şarkı söyleme becerisi, ritmik beceriler, içsel duyuş, müziksel kavramları tanıma ve müzik sevgisi gibi temel alanlar belirlenmiştir. Bu başlıklar altında yapılandırılan öğretim hedefleri, çocukların müziksel gelişimlerini çok yönlü destekleyecek biçimde bütüncül bir bakış açısı sunmaktadır.

Kodály yaklaşımının en dikkat çekici özelliklerinden biri, erken yaşta müzik eğitiminin çalgıya bağlı olmadan da sürdürülebileceği fikrine dayanmasıdır. Bu özellik, özellikle okulöncesi dönemde çalgı temininde yaşanan güçlükleri ve öğretmen yeterliliklerindeki farklılıkları dengeleyebilecek niteliktedir. Ayrıca yaklaşımın repertuarının büyük ölçüde halk müziği öğeleri, şarkılı oyunlar ve çocuk şiirlerinden oluşması, yerel kültürle müzik eğitimi arasında doğal bir köprü kurulmasına olanak sağlamaktadır.

Sonuç olarak, bu çalışma, okulöncesi dönemde müzik eğitiminin planlı ve sistemli biçimde yürütülmesine yönelik önemli bir model sunmaktadır. Kodály yaklaşımına dayalı geliştirilen öğretim programı, hem pedagojik açıdan çocukların gelişim özelliklerine uygunluk göstermekte hem de müzik eğitiminin niteliğini artırmayı hedeflemektedir. Bu yönüyle çalışma, hem uygulayıcılar hem de akademisyenler için yol gösterici bir kaynak niteliğindedir.

KAYNAKÇA/REFERENCES

- Akgül Barış, D. (2008). Sosyal beceri gelişiminde çocuk ve müzik. *Milli Eğitim Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 177, 28-34.
- Andress, B. (1980). *Music experiences in early childhood*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Arı, M. ve Tuğrul, B. (1996). Okul öncesi eğitim. *Milli Eğitim Dergisi*, 132, 68-69.
- Ashley, L. D. (2017) *Araştırmayı planlama*. Eğitimde araştırma yöntemleri ve metodolojileri içinde (Edt. James Arthur, Micheal Waring, Robert Coe, Larry V. Hedges). Ankara: Anı yayıncılık.

- Atterbury, B. (1984). Are you really teaching children how to sing? *Music Educators Journal* 70 (8). 43-45.
<https://doi.org/10.2307/3400875>
- Ban, L.G. (1977). *Problems and solutions in adapting Kodaly method for use in Australia*. (Unpublished master's thesis). University of Sydney, Australia.
- Batcheller, J. (1975). *Music in early childhood*. New York: The Center for Applied Research in Education, Inc.
- Carlson, K. L. (2003). *Music and Spanish in an integrated Kodaly-based kindergarten curriculum*. (Unpublished master's thesis). Silver Lake College, Wisconsin, USA.
- Choksy, L. (1981) *The Kodaly context*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Choksy, L., Abramson R. M., Gillespie, A. E. ve Woods, D. (1986). *Teaching music in twentieth century*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Daniel, K. S. (1981). *Kodaly in kindergarten*. Illinois: Costco Music Press.
- Dernlan, L. A. (1989). *Correlation of the Wisconsin general music outcomes with the Manitowoc Public School District's Kodaly curriculum adaptation: grades one and two*. (Unpublished master's thesis). Silver Lake College, Wisconsin, USA.
- Diaz, M. (2019). *Expanding Music Curriculum for Early Childhood Education*. (Unpublished master's thesis). Saint Mary's College of California, California, USA.
- Forrai, K. (1995). *Music in preschool*. London: Boosey and Hawkes.
- Fox, D. B. ve Liu, L. (2012). Building musical bridges: early childhood learning and musical play. *Israel Studies in Musicology Online* 10, 57-67.
- Gerling, S. (2003). *Adapting the Kodaly approach for use in the public elementary schools of Long Beach, California with Thirty-four lesson plans for first graders*. (Unpublished master's thesis). Silver Lake College, Wisconsin, USA.
- Greata, J. (2006). *An introduction to music in early childhood education*. Durham: Delmar.
- Greenberg, M. (1974). The development and evaluation of a preschool music curriculum for preschool and head-start children. *Psychology of Music*, 2(1), 34-38. <https://doi.org/10.1177/030573567421004>
- Hallam, S. (2010). The power of music: Its impact on the intellectual, social and personal development of children and young people. *International Journal of Music Education*, 28(3), 269- 289.
<http://dx.doi.org/10.1177/0255761410370658>
- Houlahan, M. ve Tacka, P. (2008). *Kodaly today: Acognitive approach to elementary music education*. Oxford: Oxford University Press.
- Houlahan, M. ve Tacka, P. (2015). *Kodaly in the kindergarten classroom*. Oxford: Oxford University Press.
- Koll, K. J. (2004). *Rubric and learning targets for National Standard one for Kimberly Area School District in a Kodaly-based curriculum: grades 1–4*. (Unpublished master's thesis). Silver Lake College, Wisconsin, USA.

- Kuplic, L. (2013). *Integrating Kodály-based music education with the primary years programme at heidelberg international school*. (Unpublished master's thesis). Silver Lake College, Wisconsin, USA.
- MEB (2013). *Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumları yönetmeliği*. Ankara.
- Merriam, S. B. (2002). *Qualitative research and case study applications in education: Revised and expanded from "Case study research in education"*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Nye, V. (1977). *Music for young children*. Dubuque, IA: Wm. C. Brown Company Publishers
- Peng, C. (2006). *Application of Taiwanese folk materials and traditional songs to a Kodály-based curriculum for elementary school* (Unpublished master's thesis). University of Calgary, Canada.
- Petrusky, J. A. (1996). *Developmental music education: A proposed curriculum and selected lesson plans for the University of Massachusetts Lowell demonstration school grades PreK-4* (Unpublished master's thesis). University of Massachusetts. Massachusetts, USA.
- Rho, J. (2004). *Development of an early childhood music curriculum for South Korean children* (Unpublished doctoral dissertation). Temple University, Philadelphia, USA.
- Richards, M. H. (1966). The Kodaly system in the elementary school. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, 8, 44-48.
- Ruksenas, J. (2012). The benefits of music classes for preschoolers: The abc of do re mi. *Bulletin of the International Kodaly Society* 37. 19-26.
- Saban, A. (2008). Primary School Teachers' and Their Students' Mental Images About the Concept of Knowledge. *Elementary Education Online*, 7(2), 421-455.
- Saraç, A. G. (2018). *Erken çocukluk döneminde müzik eğitimi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Storck, C. M. (2003). *Kodaly-inspired early childhood music curriculum including 40 lesson plans for children ages birth through five*. (Unpublished master's thesis). Silver Lake College, Wisconsin, USA.
- Sullivan, L. (2014). *Adapting the Kodaly Approach in the Irish Secondary School Music Classroom*. (Unpublished master's thesis). Silver Lake College, Wisconsin, USA.
- Sun, M. ve Seyrek, H. (1998). *Okulöncesi eğitiminde müzik*. İzmir: Müzik Eserleri Yayınları.
- Uçan A. (1996). *İnsan ve müzik insan ve sanat eğitimi* (2. Basım). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, G. (2020). *Okul öncesi dönemde müzik eğitimi*. 2. Baskı. Anı Yayıncılık.
- Zemke, L. (1977). *The Kodaly concept: Its history, philosophy, and development*. M. Foster Music Company.
- Zemke, L. (1968). *The Kodály music education method and its application to primary grades in the United States* (Unpublished master's thesis). University of Southern California, California USA.